A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2012. június 21.*

„EUMSZ 49. cikk — Letelepedés szabadsága — Közegészségügy — Gyógyszertárak — Gyógyszertárak üzemeltetésének nemzeti engedélyeztetési rendszere — Fiókgyógyszertárak alapítása — Eltérő feltételek a magángyógyszertárak és a Helsinki Egyetem gyógyszertára tekintetében — A Helsinki Egyetemnek a gyógyszerészeti képzés és a gyógyszerellátás terén különleges feladatokkal rendelkező gyógyszertára”

A C-84/11. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Korkein hallinto-oikeus (Finnország) a Bírósághoz 2011. február 24-én érkezett, 2011. február 21-i határozatával terjesztett elő a

Marja-Liisa Susisalo,

Olli Tuomaala,

Merja Ritala

által,

a **Helsingin yliopiston apteekki**

részvételével

indított eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: K. Lenaerts tanácselnök, J. Malenovský, R. Silva de Lapuerta, G. Arestis és T. von Danwitz (előadó) bírák,

főtanácsnok: P. Mengozzi,

hivatalvezető: C. Strömholm tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2012. február 15-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– M.-L. Susisalo, O. Tuomaala és M. Ritala képviseletében A. Kuusniemi-Laine, J. Väyrynen és A. Laine asianajajat,

* Az eljárás nyelve: finn.

– a Helsingin yliopiston apteekki képviseletében K. Joenpolvi asianajaja és T. Kauti lakimies,

– a finn kormány képviseletében H. Leppo és J. Heliskoski, meghatalmazotti minőségben,

– a portugál kormány képviseletében L. Inez Fernandes és P. A. Antunes, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében E. Paasivirta és I. V. Rogalski, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EUMSZ 49. cikk és az EUMSZ 106. cikk (2) bekezdése értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet az egyfelől a M.-L. Susisalo, O. Tuomaala és M. Ritala, és másfelől a Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus (a gyógyszerek biztonságosságáért és fejlesztéséért felelős központi hatóság, a továbbiakban: FIMEA), valamint a Helsingin yliopiston apteekki (a Helsinki Egyetem gyógyszertára, a továbbiakban: PUH) közötti, ez utóbbi egyik fiókgyógyszertárának Vantaa város Tammisto kerületébe történő áthelyezése iránti kérelme tárgyában folyamatban lévő jogvitában, illetve a M.-L. Susisalo és a FIMEA közötti, M.-L. Susisalo fiókgyógyszertár ugyanazon kerületben történő nyitásának engedélyeztetése iránti kérelme tárgyában folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő.

Jogi háttér

3 A gyógyszerekről szóló törvény (Lääkelaki) alapügyekre alkalmazandó változatának (a továbbiakban: gyógyszerekről szóló törvény) 38. §-a értelmében a lakosság számára gyógyszerek csak az e törvény 41. és 42. §-a szerinti gyógyszertárakban, valamint ugyanezen törvény 52. cikke szerinti fiókgyógyszertárakban és „gyógyszerkiadó helyeken” adhatók ki. E törvény 39. §-a értelmében a gyógyszertáraknak – ha lehetséges úgy kell elhelyezkedniük az országban, hogy a lakosság nehézségek nélkül hozzájuthasson a gyógyszerekhez.

4 A gyógyszerekről szóló törvény 40. §-a értelmében gyógyszertár üzemeltetési engedély alapján működtethető, amelyet a Lääkelaitos (gyógyszerhatóság) meghatározott településre vagy településrészre ad ki.

5 A gyógyszerekről szóló törvény 41. §-ának (1) bekezdése szerint a Lääkelaitos dönt új gyógyszertárnak valamely településen vagy településrészen történő létesítéséről, ha ez a gyógyszerekhez való hozzájutás érdekében szükséges; e feltételt az érintett terület lakosságszáma, a meglévő gyógyszertári szolgáltatások, valamint más egészségügyi és gondozási szolgáltatások alapján kell megítélni. A Lääkelaitos dönthet a gyógyszertár vonzáskörzetének megváltoztatásáról és másik településrészre történő áthelyezéséről is, ha ez a gyógyszertári szolgáltatások biztosítása szempontjából szükséges.

6 A gyógyszerekről szóló törvény 42. §-ának (1) bekezdése értelmében a Helsinki Egyetem gyógyszertár üzemeltetésére jogosult Helsinkiben, a Kuopio Egyetem pedig Kuopio városában jogosult gyógyszertár üzemeltetésére. E gyógyszertárak a gyógyszerek értékesítése mellett gyakorlati helyeket biztosítanak a gyógyszertári képzésben részt vevő hallgatók számára, a gyógyszerellátás területén pedig kutatásokat végeznek. A gyógyszerekről szóló törvény tervezete szerint a PUH a gyógyszerek kiadása mellett oktatási és kutatási feladatokat is ellát, és különleges szolgáltatásokat nyújt egyes ritka gyógyszerkészítmények elkészítésénél.

7 A gyógyszerekről szóló törvény 43. §-ának első bekezdése szerint a gyógyszertár üzemeltetésére vonatkozó engedély az Európai Gazdasági Térséghez tartozó állam olyan állampolgára számára adható ki, aki gyógyszerészeti tevékenység folytatására jogosult gyógyszerész („proviisori”), akivel szemben nem indult csődeljárás, akit nem nyilvánítottak cselekvőképtelenné, és aki mellé nem rendeltek ki vagyonkezelőt. E cikk (2) bekezdése szerint több pályázó közül annak adják meg a gyógyszertár üzemeltetésére vonatkozó engedélyt, aki összességében a leginkább megfelel a gyógyszertár üzemeltetésére vonatkozó feltételeknek.

8 A fiókgyógyszertárak üzemeltetését a gyógyszerekről szóló törvény 52. §-a szabályozza, amelynek első bekezdése előírja, hogy fiókgyógyszertár azon a területen létesíthető, amely a lakosság alacsony száma miatt nem rendelkezik az önálló gyógyszertár üzemeltetéséhez elégséges feltételekkel, a területen azonban gyógyszerellátási okokból gyógyszertár üzemeltetése szükséges. Fiókgyógyszertár a Lääkelaitos vagy a település kezdeményezésére létesíthető. A Lääkelaitos az engedélyt kérelemre azon gyógyszerésznek adja ki, aki a gyógyszertár székhelye és egyéb üzemeltetési feltételek figyelembevétele alapján a leginkább megfelel a gyógyszertár üzemeltetésére vonatkozó feltételeknek. A Lääkelaitos legfeljebb három fiókgyógyszertár üzemeltetésére adhat engedélyt egy gyógyszerésznek.

9 A gyógyszerekről szóló törvény 52. §-ának harmadik bekezdésével összhangban a Helsinki Egyetem legfeljebb tizenhat fiókgyógyszertárat üzemeltethet, amelyek mindegyikének rendelkeznie kell a Lääkelaitos engedélyével.

10 A Lääkelaitost 2009. november 1-jétől a FIMEA váltotta fel.

Az alapeljárások és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

11 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések két, fiókgyógyszertárak nyitása iránti kérelmekkel kapcsolatos eljárásban merültek fel.

12 Az első eljárás a PUH tizenhat fiókgyógyszertára közül az egyiknek Vantaa város Tammisto kerületébe történő áthelyezésére vonatkozik. A Lääkelaitos 2008. február 28-i határozatával hely adott e kérelemnek. M.-L. Susisalo, O. Tuomaala és M. Ritala gyógyszerészek megsemmisítés iránti keresetet indítottak e határozattal szemben, amelyet a Helsingin hallinto-oikeus (helsinki közigazgatási bíróság) elutasított. E gyógyszerészek fellebbezést nyújtottak be a kérdést előterjesztő bírósághoz.

13 A második eljárás M.-L. Susisalo azon kérelmére vonatkozik, hogy fiókgyógyszertárat nyithasson szintén Vantaa város Tammisto kerületében, amely kérelmet a Lääkelaitos 2008. június 23-i határozatával elutasított. Miután az e határozattal szembeni megsemmisítés iránti keresetet a Helsingin hallinto-oikeus elutasította, M.-L. Susisalo fellebbezést nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz.

14 A Korkein hallinto-oikeus (legfelsőbb közigazgatási bíróság), miután megállapította, hogy az előtte folyamatban lévő ügyek elbírálása az uniós jog értelmezésétől függ, úgy döntött, hogy felfüggeszti az eljárást, és a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra:

„1) Úgy kell-e értelmezni a letelepedés uniós jogi szabadságát rögzítő EUMSZ 49. cikket, hogy azzal ellentétes a gyógyszerekről szóló törvény gyógyszertárak üzemeltetésének engedélyeztetési rendszerére vonatkozó rendelkezéseinek alkalmazása, mert a [PUH] fiókgyógyszertárainak létesítésére vonatkozó feltételek a következők szerint eltérnek a magángyógyszertárak fiókgyógyszertárainak létesítésére vonatkozó feltételektől:

a) A [FIMEA] által a gyógyszerekről szóló törvény 52. §-ának első bekezdése alapján megadott engedéllyel olyan területen létesíthető magán fiókgyógyszertár, amely a lakosság alacsony száma miatt nem rendelkezik önálló gyógyszertár üzemeltetéséhez elégséges feltételekkel, a területen azonban gyógyszerellátási okokból gyógyszertár üzemeltetése szükséges, és egy magángyógyszerész

minden egyes fiókgyógyszertárra külön megadott engedély alapján legfeljebb három fiókgyógyszertárat üzemeltethet. A [PUH] ezzel szemben a [FIMEA] által a gyógyszerekről szóló törvény 52. §-ának harmadik bekezdése alapján, az egyes fiókgyógyszertárak egyedi vizsgálata alapján megadott engedéllyel létesíthet fiókgyógyszertárat, amely esetben az engedéllyel kapcsolatos mérlegelési jogkört nem korlátozzák jogszabályok vagy más nemzeti rendelkezések, azon szabály kivételével, hogy a [PUH] legfeljebb tizenhat fiókgyógyszertárat üzemeltethet.

b) A [FIMEA-nak] a magán fiókgyógyszertár létesítési helyének meghatározásánál figyelembe kell vennie a gyógyszertár fekvését. A [PUH] fiókgyógyszertárainak létesítési helyei tekintetében nincs ennek megfelelő szabály, és ilyen gyógyszertárak Finnország különböző részein létesültek.

2) Ha a Bíróság véleménye szerint a fenti kérdésekre adandó válasz alapján a fiókgyógyszertárak üzemeltetésének a [PUH-ra] vonatkozó engedélyeztetési rendszere ellentétes az EUMSZ 49. cikkel, a Korkein hallinto oikeus továbbá az alábbi kérdéseket terjeszti előzetes döntéshozatalra:

a) A letelepedés szabadságának a fiókgyógyszertár- üzemeltetés [PUH-ra] vonatkozó engedélyeztetési rendszere általi korlátozása igazolható-e azzal a nyomós közérdekkel, amely a [PUH] gyógyszerellátásra és gyógyszerészeti képzésre vonatkozó sajátos feladataiból következik, és amelyek szükségesek, továbbá megfelelnek az arányosság elvének, annak figyelembevétele mellett, hogy e gyógyszertár fiókgyógyszertárai számára nincsenek ilyen sajátos feladatok előírva?

b) Következik-e a [PUH] előzőekben bemutatott, törvényben meghatározott sajátos feladataiból, hogy e gyógyszertár az EUMSZ 106. cikk (2) bekezdése értelmében vett általános gazdasági érdekű szolgáltatások működtetésével megbízott vállalkozás, és amennyiben ez így van, a [PUH] fiókgyógyszertára vonatkozásában igazolja-e az EUM-Serződés hivatkozott rendelkezése az EUMSZ 49. cikk és a Bíróság ítélkezési gyakorlatában az előzetes hatósági engedélyre vonatkozóan felállított követelmények alóli kivételt, annak figyelembevétele mellett, hogy a [PUH] fiókgyógyszertárai számára nincsenek ilyen sajátos feladatok előírva?”

A Bíróság hatásköréről

15 A PUH többek között az alapján vitatja a Bíróságnak az előterjesztett kérdések megválaszolására irányuló hatáskörét, hogy az alapjogviták nem tartalmaznak határon átnyúló elemeket.

16 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az előzetes döntéshozatal iránti eljárás keretében való hatáskörmegosztásra figyelemmel ugyan kizárólag a nemzeti bíróság feladata a Bíróság elé terjesztendő kérdések meghatározása, ez utóbbi azonban kivételes esetekben saját hatáskörének megállapítása céljából megvizsgálja azokat a körülményeket, amelyek mellett a nemzeti bíróság hozzá fordult (a C-92/09. és C-93/09. sz., Volker und Markus Schecke és Eifert egyesített ügyekben 2010. november 9-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-11063. o.] 39. pontja).

17 Ez az eset áll fenn többek között, ha a Bíróság elé terjesztett probléma tisztán hipotetikus jellegű, vagy amennyiben egy uniós szabálynak a nemzeti bíróság által kért értelmezése semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával. Ekként a Bíróság nem rendelkezik hatáskörrel a feltett kérdés megválaszolására olyan esetekben, amelyekben nyilvánvaló, hogy az uniós jogszabály, amelynek értelmezését a Bíróságtól kérik, nem alkalmazható (a C-567/07. sz. Woningstichting Sint Servatius ügyben 2009. október 1-jén hozott ítélet [EBHT 2009., I-9021. o.] 43. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

18 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EUM-Szerződés letelepedés szabadságára vonatkozó rendelkezései nem alkalmazhatók az olyan helyzetre, amelyek minden tényállási eleme egyetlen tagállamra korlátozódik (lásd ebben az értelemben a C-54/88., C-91/88. és C-14/89. sz., Nino és társai

egyesített ügyekben 1990. október 3-án hozott ítélet [EBHT 1990., I-3537. o.] 11. pontját, a C-134/94. sz. Esso Española ügyben 1995. november 30-án hozott ítélet [EBHT 1995., I-4223. o.] 17. pontját, valamint a C-389/05. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2008. július 17-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-5397. o.] 49. pontját).

19 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból, valamint a Bírósághoz benyújtott írásbeli észrevételekből következik, hogy az alapjogviták valamennyi tényállási eleme Finnországon belülre vonatkozik. Ennélfogva úgy tűnik, hogy az EUMSZ 49. cikkben kimondott letelepedési szabadság nem merül fel e jogvitákban.

20 A Bíróság válasza azonban még az alapügyben szereplőhöz hasonló, tisztán belső helyzetben is hasznos lehet a kérdést előterjesztő bíróság számára, főként abban az esetben, amikor a nemzeti jog az alapügyekhez hasonló eljárásokban őt arra kötelezné, hogy ugyanazokat a jogokat biztosítsa a finn állampolgároknak, mint amelyekre azonos esetben valamely más tagállam állampolgárai az uniós jog alapján igényt tarthatnának (lásd a C-570/07. és C-571/07. sz., Blanco Pérez és Chao Gómez egyesített ügyekben 2010. június 1-jén hozott ítélet [EBHT 2010., I-4629. o.] 39. pontját, a C-393/08. sz. Sbarigia-ügyben 2010. július 1-jén hozott ítélet [EBHT 2010., I-6333. o.] 23. pontját, valamint a C-245/09. sz. Omalet-ügyben 2010. december 22-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-13771. o.] 15. pontját).

21 Márpedig a tárgyaláson az alapügy felpereseinek képviselője azzal érvelt, hogy a finn közigazgatási jogban léteznek olyan szabályok, amelyek biztosítják, hogy a finn állampolgárokat ne érje fordított hátrányos megkülönböztetés. E körülmények között nem nyilvánvaló, hogy az uniós jog kért értelmezése ne lenne hasznos a kérdést előterjesztő bíróság számára.

22 Ennélfogva a Bíróság hatáskörrel rendelkezik a kérdést előterjesztő bíróság által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések megválaszolására.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

23 A kérdést előterjesztő bíróság együttesen megvizsgálandó kérdései lényegében arra irányulnak, hogy az EUMSZ 49. cikket úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az alapügyben szereplőhöz hasonló, olyan nemzeti szabályozás, amely a fiókgyógyszertárak üzemeltetésének engedélyeztetési rendszere tekintetében eltérő szabályozást ír elő a PUH-ra és a magángyógyszertárakra vonatkozóan.

24 E kérdések olyan gyógyszerészeket érintenek, akik a nemzeti szabályozásnak az uniós joggal való összeegyeztethetetlenségére hivatkozva ellenzik a PUH egyik fiókgyógyszertárának az áthelyezését, mivel e szabályozás kedvezőbb feltételeket ír elő a PUH fiókgyógyszertárainak az üzemeltetésére vonatkozóan, mint a magángyógyszertárak fiókgyógyszertárainak az üzemeltetésére. A gyógyszerekről szóló törvényben a magángyógyszertárak fiókgyógyszertárainak üzemeltetése tekintetében előírt korlátozások önmagukban kétségkívül igazoltak. A gyógyszerekről szóló törvény célja azonban nem követeli meg, hogy a PUH tizenhat fiókgyógyszertárat üzemeltethessen, az e törvény 42. §-ában meghatározott valamennyi különleges feladatot ugyanígy elláthatná három fiókgyógyszertár.

25 Az előterjesztett kérdések tehát nem arra vonatkoznak, hogy az EUMSZ 49. cikkel ellentétes-e a magángyógyszertárak fiókgyógyszertárainak üzemeltetésére vonatkozó nemzeti szabályozás, hanem arra, hogy e rendelkezéssel ellentétes-e az, hogy e szabályozás a fiókgyógyszertárak üzemeltetésének olyan különös engedélyeztetési rendszere alkalmazását írja elő a PUH-ra vonatkozóan, amely kedvezőbb a magángyógyszertárakra alkalmazandó szabályozásnál.

Előzetes észrevételek

26 Az előterjesztett kérdések megválaszolása érdekében emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 168. cikknek a Bíróság ítélkezési gyakorlata által pontosított (7) bekezdése szerint az uniós jog nem érinti a tagállamok hatáskörét társadalombiztosítási rendszereik kialakítása, és különösen az

egészségügyi szolgáltatások – mint például a gyógyszertári szolgáltatások – megszervezésére vonatkozó rendelkezések meghozatala terén (a fent hivatkozott Blanco Pérez és Chao Gómez egyesített ügyekben hozott ítélet 43. pontja, és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

27 Mindazonáltal e hatáskörük gyakorlása során a tagállamok kötelesek tiszteletben tartani az uniós jogot, különösen a Szerződésnek az alapvető szabadságokra vonatkozó rendelkezéseit, ideértve a letelepedés szabadságát. E rendelkezések értelmében e szabadságnak az egészségügyi ellátások terén történő gyakorlásával szemben a tagállamok nem írhatnak elő és tarthatnak fenn nem igazolt korlátozásokat (lásd ebben az értelemben a C-171/07. és C-172/07. sz., Apothekerkammer des Saarlandes és társai egyesített ügyekben 2009. május 19-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-4171. o.] 18. pontját, a C-345/09. sz., Van Delft és társai ügyben 2010. október 14-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-9879. o.] 84. pontját, valamint a C-89/09. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2010. december 16-án hozott ítélet [EBHT 2010., I-12941. o.] 41. pontját).

28 E kötelezettség betartásának értékelésekor figyelembe kell venni azt a tényt, hogy az emberek egészsége és élete az első helyen áll a Szerződés által oltalmazott javak és érdekek között, és a tagállamok feladata eldönteni, hogy milyen szinten óhajtják biztosítani a közegészség védelmét, és azt milyen módon kívánják megvalósítani. Ez a szint tagállamonként változhat, ezért a tagállamok részére bizonyos mérlegelési mozgásteret kell engedni (a C-531/06. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 2009. május 19-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-4103. o.] 36. pontja, valamint a fent hivatkozott Blanco Pérez és Chao Gómez egyesített ügyekben hozott ítélet 44. pontja, és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

29 Továbbá az uniós jog egyetlen rendelkezése sem ír elő olyan, a tevékenység megkezdésére vonatkozó szabályokat a gyógyszerészet területén, amelyek arra irányulnak, hogy meghatározzák a tagállamok területén az új gyógyszertárak és azok esetleges fiókgyógyszertárai létesítésének feltételeit (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Blanco Pérez és Chao Gómez egyesített ügyekben hozott ítélet 45. pontját).

30 Ezt követően a fent említett feltételek alapján meg kell vizsgálni, hogy az alapügyben szereplő szabályozás az EUMSZ 49. cikk értelmében vett korlátozásnak minősül-e, amennyiben a fiókgyógyszertárak üzemeltetése tekintetében kedvezőbb szabályokat ír elő a PUH-ra vonatkozóan, mint a magángyógyszertárakra vonatkozóan.

A letelepedés szabadsága korlátozásának fennállásáról

31 Az EUMSZ 49. cikk előírja a letelepedés szabadsága korlátozásainak megszüntetését. A Szerződés letelepedés szabadságára vonatkozó rendelkezései szövege szerint azok célja a nemzeti bánásmódnak a fogadó tagállamban történő biztosítása. Ezenfelül az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében az EUMSZ 49. cikkel ellentétes valamennyi nemzeti intézkedés, amely – legyen bár állampolgársági alapon történő hátrányos megkülönböztetés nélkül alkalmazandó – alkalmas arra, hogy megzavarja vagy kevésbé vonzóvá tegye a Szerződés által biztosított letelepedési szabadságnak az Unió polgárai általi gyakorlását (lásd ebben az értelemben a C-371/10. sz. National Grid Indus ügyben 2011. november 29-én hozott ítélet [EBHT 2011., I-12273. o.] 35. és 36. pontját).

32 Azon kérdést illetően, hogy az alapügyben szereplő szabályozás hátrányos megkülönböztetésnek minősül-e, meg kell jegyezni, hogy e szabályozás megkülönböztetés nélkül vonatkozik minden finn vagy más tagállambeli állampolgárra, aki magángyógyszerészként fiókgyógyszertárat kíván létesíteni Finnország területén. Következésképpen nem minősül az EUMSZ 49. cikk értelmében vett hátrányos megkülönböztetésnek.

33 Mindazonáltal meg kell jegyezni, hogy az említett szabályozás alapján a magángyógyszertárak belföldön legfeljebb három fiókgyógyszertárat nyithatnak, amelyek üzemeltetésének engedélyezése ezenfelül ahhoz a feltételhez van kötve, hogy az érintett földrajzi területen a lakosság alacsony száma ne

indokolja önálló gyógyszertár működtetését, azonban fennálljon fiókgyógyszertár működtetését szükségessé tevő gyógyszerszükséglet, a PUH ugyanakkor az érintett terület lakosainak számától függetlenül jogosult tizenhat fiókgyógyszertár üzemeltetésére.

34 Meg kell állapítani, hogy a PUH számára a megengedett fiókgyógyszertárak száma, valamint az azok üzemeltetésének engedélyeztetésére vonatkozó feltételek tekintetében biztosított kedvező bánásmód alkalmas arra, hogy megakadályozza a magángyógyszerészt abban, hogy fiókgyógyszertárat létesítsen azon tizenhat földrajzi terület egyikén, ahol a PUH létesített fiókgyógyszertárat, ez pedig kevésbé vonzóvá teszi más tagállamok magángyógyszerészei számára tevékenységük Finnország területén állandó telephely formájában történő gyakorlását. Az, hogy e kedvező bánásmód a belföldi állampolgárokra és más tagállamok állampolgáraira egyaránt korlátozó hatást gyakorol, nem zárja ki e kedvező bánásmódot az EUMSZ 49. cikk alkalmazási köréből (lásd e tekintetben a C-353/89. sz., Bizottság kontra Hollandia ügyben 1991. július 25-én hozott ítélet [EBHT 1991., I-4069. o.] 24. és 25. pontját).

35 Következésképpen az olyan nemzeti szabályozás, mint az alapeljárás-beli, a letelepedés szabadságának az EUMSZ 49. cikk értelmében vett korlátozását képezi.

A letelepedés szabadsága korlátozásának igazolhatóságáról

36 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a letelepedés szabadságának állampolgársági alapon történő hátrányos megkülönböztetés nélkül alkalmazandó korlátozása nyomós közérdekkel igazolható azzal a feltétellel, hogy alkalmas az általa elérni kívánt cél megvalósításának biztosítására, és nem haladja meg az e cél megvalósításához szükséges mértéket (a fent hivatkozott Blanco Pérez és Chao Gómez egyesített ügyekben hozott ítélet 61. pontja).

37 Szintén az EUMSZ 52. cikk (1) bekezdéséből következik, hogy a közegészség védelme igazolhatja a letelepedés szabadsága korlátozásait. Konkrétabban, a letelepedési szabadság korlátozásait igazolhatja az annak biztosítására irányuló cél, hogy a lakosság gyógyszerekkel való ellátása megbízható és színvonalas legyen. Az említett cél fontosságát erősíti meg az EUMSZ 168. cikk (1) bekezdése és az Európai Unió Alapjogi Chartájának 35. cikke is, amelyek értelmében az Európai Unió valamennyi politikájának és tevékenységének meghatározása és végrehajtása során biztosítani kell az emberi egészségvédelem magas szintjét (lásd a fent hivatkozott Blanco Pérez és Chao Gómez egyesített ügyekben hozott ítélet 63–65. pontját).

38 A jelen esetben nem vitatott, hogy a PUH – a magángyógyszertárakhoz hasonlóan – gyógyszereket értékesít a lakosság számára. Mindazonáltal a kérdést előterjesztő bíróság, a finn kormány, valamint a PUH arra hivatkozott, hogy a PUH a gyógyszerekről szóló törvény értelmében köteles a gyógyszerészeti tanulmányokat folytató hallgatók képzésével és a gyógyszerellátás területére vonatkozó kutatással kapcsolatos különleges feladatokat ellátni, valamint egyes ritka gyógyszerkészítmények elkészítésével kapcsolatos különleges szolgáltatásokat biztosítani, e jogszabályi kötelezettség ugyanakkor nem vonatkozik a magángyógyszertárakra.

39 A finn kormány ezzel kapcsolatban kifejtette, hogy a PUH – azáltal, hogy a törvény különleges feladatokat ruház rá – lényeges szerepet tölt be a lakosság megbízható és színvonalas gyógyszerekkel való ellátásának biztosítása terén, ez minősül a gyógyszerekről szóló törvény céljának.

40 Ezzel kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy a tagállamok azon, a jelen ítélet 26–28. pontjában hivatkozott hatásköre, hogy az egészségügyi szolgáltatásokat – mint például a gyógyszertári szolgáltatásokat – megszervezzék, valamint meghatározzák a közegészség védelmi szintjét, illetve azt, hogy e szintet milyen módon kívánják elérni, magában foglalja azt, hogy a tagállamok jogosultak legyenek a közegészség védelmének a biztosítására azáltal, hogy egy vagy több gyógyszertárra különleges feladatokat bíznak.

41 Amint a Bizottság kiemelte, a PUH gyógyszerészeti képzésre és kutatásra, valamint a ritka magisztrális készítmények elkészítésére irányuló feladatai a közegészség védelme alá tartoznak.

42 Az előzőekből az következik, hogy a gyógyszerekről szóló törvény által kitűzött azon célra tekintettel, hogy törvényi kötelezettségek előírása révén biztosítsák a közegészség védelmének bizonyos szintjét, az alapügyben szereplő nemzeti szabályozásban a PUH számára fenntartott, a fiókgyógyszertáraknak az érintett nemzeti területen való üzemeltetési feltételeire vonatkozó kedvező bánásmód szükségesnek bizonyul, amennyiben – és ezt a kérdést előterjesztő bíróságnak kell igazolnia – a PUH fiókgyógyszertárai ténylegesen közreműködnek a gyógyszerészeti tanulmányokat folytató hallgatók képzésével, a gyógyszerellátás területére vonatkozó kutatással, valamint a ritka gyógyszerkészítmények elkészítésével kapcsolatos, a PUH számára előírt különleges feladatok ellátásában.

43 Ezen értékelést nem változtatja meg az a körülmény, hogy – amint az alapügy felperesei azt többek között megjegyezték – a magángyógyszertárak a gyakorlatban szintén közreműködnek a gyógyszerészeti tanulmányokat folytató hallgatók képzésében, gyakorlati képzést biztosítva számukra. A PUH-tól eltérően a magángyógyszertárak fakultatív jelleggel biztosítanak a hallgatók számára gyakorlati helyeket, és a saját érdekeiknek megfelelően szabadon dönthetnek erről. A hallgatók képzése továbbá mindössze egy a PUH számára előírt feladatok közül.

44 Az előterjesztett kérdésekre tehát azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 49. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az alapügyben szereplőhöz hasonló olyan nemzeti szabályozás, amely a fiókgyógyszertárak üzemeltetésének engedélyeztetésére vonatkozóan a PUH-ra nézve kedvezőbb különös rendszer alkalmazását írja elő, mint amely a magángyógyszertárakra alkalmazandó, amennyiben – és ezt a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia – a PUH fiókgyógyszertárai ténylegesen közreműködnek a gyógyszerészeti tanulmányokat folytató hallgatók képzésével, a gyógyszerellátás területére vonatkozó kutatással, valamint a ritka gyógyszerkészítmények elkészítésével kapcsolatos azon különleges feladatok ellátásában, amelyeket a nemzeti jogszabály ír elő ez utóbbi számára.

A költségekről

45 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

Az EUMSZ 49. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az alapügyben szereplőhöz hasonló olyan nemzeti szabályozás, amely a fiókgyógyszertárak üzemeltetésének engedélyeztetésére vonatkozóan a Helsingin yliopiston apteekkire nézve kedvezőbb különös rendszer alkalmazását írja elő, mint amely a magángyógyszertárakra alkalmazandó, amennyiben – és ezt a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia – a Helsingin yliopiston apteekki fiókgyógyszertárai ténylegesen közreműködnek a gyógyszerészeti tanulmányokat folytató hallgatók képzésével, a gyógyszerellátás területére vonatkozó kutatással, valamint a ritka gyógyszerkészítmények elkészítésével kapcsolatos azon különleges feladatok ellátásában, amelyeket a nemzeti jogszabály ír elő ez utóbbi számára.

Aláírások